

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
SESSION DE 1935-1936		N° 159	
		SÉANCE du 12 Mars 1936	VERGADERING van 12 Maart 1936
		ZITTINGSJAAR 1935-1936	

**PROJET DE LOI
SUR LES DÉLAIS DE GRACE ET SURSIS
A EXÉCUTION**

EXPOSÉ DES MOTIFS

MADAME, MESSIEURS,

La loi du 27 juillet 1934 a permis d'accorder temporairement termes et délais aux débiteurs hypothécaires. Cette loi, dont l'effet était limité au 31 décembre 1935 a été prorogée d'une année par l'arrêté royal du 27 décembre 1935.

A ce régime spécial et temporaire justifié par la situation économique du moment, il convient de substituer des dispositions définitives.

C'est l'objet du projet de loi que le Gouvernement a l'honneur de soumettre à vos délibérations. Ce projet remplace l'article 1244 du Code civil par des textes nouveaux.

Les modifications proposées par l'article 1er, au deuxième alinéa de l'article 1244 du Code civil, ont pour objet de mettre fin aux controverses auxquelles son application donne lieu. Les dispositions nouvelles se bornent à consacrer des solutions déjà admises par la doctrine et la jurisprudence. Désormais il sera hors de conteste que le juge peut accorder des délais même s'il y a acte notarié; que ce pouvoir est d'ordre public et que le débiteur ne peut, à aucun moment, y renoncer soit expressément, soit tacitement, par exemple, en acceptant une clause résolutoire opérant de plein droit; que dans l'octroi de délais, le juge doit avoir égard tant à la situation du créancier qu'à celle du débiteur; que les délais peuvent s'étendre sur plusieurs années; que la concession d'un terme de grâce ne s'oppose pas à de nouvelles saisies non plus qu'au maintien de celles existantes.

*
**

L'insertion des dispositions nouvelles qui font l'objet des alinéas subséquents est proposée tant dans l'intérêt du débiteur que dans celui du créancier.

**WETSONTWERP
BETREFFENDE HET UITSTEL EN DE SCHORSING
VAN TENUITVOERLEGGING**

MEMORIE VAN TOELICHTING

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

Krachtens de wet van 27 Juli 1934 kan aan de hypotheccaire schuldenaars tijdelijk uitstel verleend worden. Deze wet, waarvan de uitwerking een einde moest nemen op 31 December 1935, werd bij Koninklijk besluit van 27 December 1935 met een jaar verlengd.

Het is wenschelijk dat dit bijzonder en tijdelijk regime, dat door den bestaanden economischen toestand gerechtvaardigd was, door definitieve bepalingen vervangen wordt.

Dit beoogt het wetsontwerp dat de Regeering de eer heeft u ter bespreking voor te leggen : Art. 1244 van het Burgerlijk Wetboek wordt daarbij door een nieuwen tekst vervangen.

In het eerste artikel van dien nieuwen tekst worden aan de tweede alinea van artikel 1244 van het Burgerlijk Wetboek wijzigingen voorgesteld die ten doel hebben een einde te maken aan de betwistingen, welke de toepassing van laatstbedoeld artikel doel oprijzen. De nieuwe bepalingen reiken niet verder dan het bekrachtigen van de oplossingen, die door de leer en de rechtspraak reeds toegelaten werden. Voortaan zal er niet meer kunnen betwist worden dat de rechter uitstel kan verleenen, zelfs wanneer er een notarieele akte is; dat deze macht de openbare orde raakt en dat de schuldenaar op geen enkel oogenblik er kan van afzien hetzij uitdrukkelijk hetzij stilzwijgend, bijvoorbeeld door een ontbindende bepaling, die van rechtswege van kracht wordt, te aanvaarden; dat bij het verleenen van een uitstel de rechter moet letten zoowel op den toestand van den schuldeischer als op dezen van den schuldenaar; dat het uitstel over verschillende jaren kan gaan; dat het toestaan van een uitsteltermijn geen nieuwe inbeslagnemingen evenmin als het behoud van reeds bestaande inbeslagnemingen in den weg staat.

*
**

De inlassching van de nieuwe bepalingen, die in de volgende alinea's zijn verval, wordt zoowel in het belang van den schuldenaar als in dat van den schuldeischer voorgesteld.

En permettant de garantir les droits de ce dernier en cas de délais, le législateur fait disparaître l'obstacle qui, dans bien des cas en empêcherait l'octroi.

En soustrayant le créancier aux péremptions que lui ferait encourir la discontinuation des poursuites, le législateur permettra au créancier d'y surseoir jusqu'à ce que la demande en délais ait reçu une solution définitive.

Le troisième alinéa consacre le droit de subordonner les délais que le juge accorde pour le paiement de tout ou partie de la dette à la dation de garanties ou de garanties supplémentaires.

C'est ainsi que si les délais devaient excéder celui que garantit l'inscription hypothécaire, le juge subordonnera les délais au renouvellement de l'inscription dans le délai qu'il fixera.

Il appartient au juge, conformément au droit commun, de régler l'effet d'une défaillance dans le paiement des échéances qu'il a fixées ou dans la constitution des garanties qu'il a stipulées.

Tout créancier, privilégié ou non, dont le débiteur demande des délais, doit pouvoir surseoir aux poursuites jusqu'à décision définitive, si la demande paraît susceptible d'être accueillie, comme il doit pouvoir les commencer ou les continuer après une décision de rejet susceptible de recours, si l'appel apparaît dilatoire.

La demande en délais de grâce se produit souvent à la veille de l'échéance d'un délai de procédure, par exemple, d'un des délais prévus par la loi du 15 août 1854 sur l'expropriation forcée, en matière de saisie immobilière ou en matière d'exécution sur voie parée. Le délai de procédure qui reste à courir, lorsque les poursuites sont interrompues, est généralement trop court pour qu'elles puissent être reprises utilement, c'est pourquoi le projet prévoit que les délais de procédure recommencent après la levée de l'obstacle qui a fait surseoir aux poursuites. Le créancier hypothécaire dont les poursuites en vente sur voie parée ont été interrompues par une demande de délais de grâce, disposera ainsi sans nouveau commandement d'un nouveau délai de six mois entre la reprise des poursuites et la vente, sans qu'il y ait lieu d'ailleurs de distinguer selon que l'interruption des poursuites résulte de la volonté du créancier ou lui ait été imposée par une décision judiciaire.

Door de mogelijkheid te scheppen de rechten van laatstgenoemde in geval van uitstel te waarborgen, heft de wetgever de moeilijkheid op, die in vele gevallen het verleen van uitstel belette.

Door den schuldeischer te onttrekken aan het verval van instantie dat door de staking der vervolging zou veroorzaakt worden, zal de wetgever den schuldeischer in de mogelijkheid stellen de vervolgingen te schorsen totdat het verzoek om uitstel op definitieve wijze geregeld is.

De derde alinea bekrachtigd het recht om het uitstel, dat de rechter voor de betaling van gansch de schuld of van een gedeelte der schuld toestaat, afhankelijk te maken van het stellen van zekerheid of van aanvullende zekerheid.

Zoo zal de rechter, wanneer het uitstel langer zou zijn dan dit door de hypothecaire inschrijving gewaarborgd, dit uitstel afhankelijk maken van de hernieuwing der inschrijving binnen den termijn, die door hem zal betaald worden.

Het behoort den rechter, overeenkomstig het gemeen recht, de uitwerking te regelen voortkomende van wanbetaling op de door hem vastgestelde vervaltijden. Hetzelfde geldt wat betreft de gevolgen, die veroorzaakt zouden zijn door het in gebreke blijven bij het stellen van de door hem bedongen zekerheid.

Ieder schuldeischer, bevoorrecht of niet, wiens schuldenaar uitstel vraagt, moet, zoo het blijkt dat het verzoek zou kunnen worden ingewilligd, de vervolgingen kunnen schorsen totdat een definitieve beslissing gevallen is, zooals hij ze moet kunnen beginnen of voortzetten na een beschikking tot verwerping die voor beroep vatbaar is zoo het beroep ingesteld schijnt te zijn om tijd te winnen.

Het verzoek om uitstel wordt dikwijls ingediend daags vóór den vervaldag van een rechtsplegingstermijn, bijvoorbeeld, van een der termijnen voorzien bij de wet van 15 Augustus 1854 op de gerechtelijke onteigening, inzake beslag op onroerende goederen of in zake dadelijke uitwinning. De rechtsplegingsstermijn, die nog te loopen blijft als de vervolging onderbroken wordt, is over het algemeen te kort opdat deze vervolging op doeltreffende wijze hervat kunne worden; om deze reden voorziet het ontwerp dat de rechtsplegingstermijnen opnieuw beginnen nadat de hinderpaal die de vervolging deed schorsen uit den weg is geruimd. De hypothecaire schuldeischer wiens vervolgingen tot verkoop bij dadelijke uitwinning onderbroken werden door een verzoek om uitstel, zal aldus zonder nieuw bevel over een nieuwen termijn van zes maanden, tusschen de hervatting van de vervolging en den verkoop, kunnen beschikken, zonder dat er overigens een onderscheid moet worden gemaakt naar gelang de onderbreking van de vervolging door den wil van den schuldeischer geschiedde of hem bij een gerechtelijke beschikking werd opgelegd.

Si le créancier surseoit aux poursuites ou à la reprise des poursuites jusqu'à ce que la demande en délais de grâce soit définitivement rejetée, les délais de la procédure en poursuites ne recommencent à courir dans leur entièreté qu'à partir du jour où la décision a cessé d'être susceptible d'un recours ordinaire, qu'elle ait ou non été signifiée.

Si toutefois le créancier commençait les poursuites ou les reprenait avant que la décision de rejet ne fut coulée en force de chose jugée, les délais de procédure recommenceraient à courir dans leur entièreté à partir du nouvel acte de poursuites.

**

Le projet ne déroge en aucun cas aux principes généraux qui sont à la base de la procédure civile et qui s'opposent à ce qu'une demande dont le fondement n'est pas encore établi, entraîne de plein droit sursis aux poursuites, de même qu'ils s'opposent à ce que l'octroi de délais relève rétroactivement des déchéances encourues avant la demande.

Les cas où le créancier continue les poursuites nonobstant une demande de délai sont extrêmement rares, à cause du risque auquel s'expose le créancier de voir annuler, en cas d'octroi de délais, les actes de poursuite faits depuis la demande.

Le débiteur trouve d'ailleurs dans le droit commun le moyen d'arrêter les poursuites en demandant un sursis provisoire, qui peut être accordé jusqu'à ce que le rejet soit définitif.

L'attribution au juge des référés des demandes en délais rendra d'ailleurs pareille procédure presque toujours inutile.

Les demandes en sursis à poursuites ne constituent pas à proprement parler des difficultés d'exécution dont l'article 806 du Code de procédure civile attribue la connaissance provisoire au juge des référés. Elles présentent dans tous les cas une telle urgence que l'intervention du juge des référés s'impose.

Les pouvoirs du juge des référés en matière de délais de grâce non plus que ceux du juge de paix ne peuvent être bornés au provisoire.

La disposition finale de l'article 1244 qui prévoit l'intervention du juge des référés ne préjudicie pas au pouvoir que possède le tribunal de connaître des demandes de délais qui rentrent dans sa compétence en raison du montant de la demande. Cette disposition permettra toutefois, le cas échéant, au président du tribunal de distribuer et aux chambres du tribunal de renvoyer à la première audience de référés, les demandes en délais et en sursis qui seraient introduites devant le tribunal dans un but dilatoire.

**

Zoo de schuldeischer de vervolging of de hervatting van de vervolging schorst, totdat het verzoek om uitstel op definitieve wijze verworpen is, dan gaan de rechtsplegingstermijnen tot vervolging in hun geheel eerst opnieuw in op den dag waarop de beschikking opgehouden heeft vatbaar te zijn voor een gewoon beroep, eender of zij al dan niet betekend werd.

Zoo echter de schuldeischer de vervolging zou beginnen of opnieuw beginnen vóórdát de beschikking tot verwerping in kracht van gewijsde is gegaan, dan zouden de rechtsplegingstermijnen in hun geheel opnieuw ingaan met ingang van de nieuwe akte van vervolging.

**

In geen enkel geval doet het ontwerp afbreuk aan de algemeene beginselen, die ten grondslag liggen van de burgerlijke rechtsvordering en die zich er tegen verzetten dat een eisch, waarvan de gegrondheid nog niet bewezen is, van rechtswege schorsing van vervolging ten gevolge zou hebben, evenals zij zich er tegen verzetten dat de bewilliging van een uitstel bij terugwerking een vóór den eisch opgelopen verval zou opheffen.

De gevallen, waarin de schuldeischer de vervolging voortzet ondanks een verzoek om uitstel, zijn uiterst zeldzaam, om reden van het gevaar waaraan de schuldeischer zich blootstelt, in geval er uitstel verleend wordt, de daden van vervolging, die sedert het verzoek werden gedaan, te zien vernietigen.

De schuldenaar vindt trouwens in het gemeen recht het middel om de vervolgingen te doen ophouden door een voorloopige schorsing te vragen die toegekend kan worden totdat de verwerping definitief is.

De toekenning aan den rechter in kortgeding van de verzoeken om uitstel zal trouwens een dergelijke procedure bijna altijd nutteloos maken.

De verzoeken tot schorsing van vervolging zijn eigenlijk geen moeilijkheden van uitvoering waarvan artikel 806 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering de voorloopige kennisneming aan den rechter in kortgeding toekent. Maar in elk geval zijn zij van een zoo dringenden aard dat de tusschenkomst van den rechter in kortgeding zich opdringt.

De macht van den rechter in kortgeding op het stuk van uitstel, evenmin als deze van den vrederechter, kan niet bij het voorloopige beperkt blijven.

De slotbepaling van artikel 1244, die de tusschenkomst van den rechter in kortgeding voorziet, doet geenerlei afbreuk aan de macht, die de rechtbank bezit, kennis te nemen van de verzoeken om uitstel die, om reden van het bedrag van het verzoek, binnen haar bevoegdheid vallen. Desnoods zal deze voor den voorzitter van de rechtbank de mogelijkheid scheppen de verzoeken om uitstel en om schorsing, die bij de rechtbank aanhangig werden gemaakt om tijd te winnen, toe te deelen, en voor de kamers van de rechtbank bedoelde verzoeken naar de eerste terechtzitting in kortgeding te verwijzen.

**

L'article 2 du projet contient une mesure transitoire que rend nécessaire l'analogie entre la loi du 27 juillet 1934 et les dispositions nouvelles de l'article 1244 qui la remplacent. Toute demande en délais ou sursis fondée sur cet article sera déclarée irrecevable si une demande en délais ou sursis fondée sur l'ancien article 1244 ou sur la loi du 27 juillet 1934 a déjà fait l'objet d'une décision judiciaire de rejet.

Le Ministre de la Justice,
E. SOUDAN

PROJET DE LOI

LEOPOLD III, ROI DES BELGES,
A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre de la Justice est chargé de présenter en Notre Nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

Article premier.

L'article 1244 du Code civil est modifié comme suit :

« Le débiteur ne peut point forcer le créancier à recevoir en partie le paiement d'une dette même divisible.

» Le juge peut néanmoins, nonobstant toute clause contraire, accorder des délais pour le paiement et faire surseoir aux poursuites, même si la dette est garantie par un privilège ou par une hypothèque. Le délai de grâce ne fait pas obstacle aux mesures conservatoires.

» L'octroi de délais peut être subordonné à la dation de garanties.

» Les délais de procédure en cours lors du sursis aux poursuites, recommencent à courir entièrement à partir du jour où le rejet de la demande en délais de grâce est devenu définitif, ou, en cas de reprise des poursuites avant ce jour, à partir de la reprise.

» Le juge des référés ou le juge de paix connaît, selon les cas, des demandes en délais, sans préjudice de la compétence du tribunal.

» Aucun délai ne peut être accordé en matière de lettres de change ou de billets à ordre ni en cas de vente sur folle enchère. »

Artikel 2 van het ontwerp bevat een overgangsmaatregel die door de overeenstemming van de wet van 27 Juli 1934 met de nieuwe bepalingen van artikel 1244, die deze wet vervangen, noodzakelijk wordt gemaakt. Elk op dit artikel gesteund verzoek om uitstel of om schorsing zal niet ontvankelijk worden verklaard, zoo reeds een verzoek om uitstel of om schorsing, gesteund op het oud artikel 1244 of op de wet van 27 Juli 1934, door een rechterlijke beschikking werd verworpen.

De Minister van Justitie,
E. SOUDAN

WETSONTWERP

LEOPOLD III, KONING DER BELGEN,
Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, HEIL.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie.

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUTEN .

Onze Minister van Justitie wordt gelast, in Onzen Naam, bij de wetgevende Kamers het wetsontwerp aan te bieden waarvan de inhoud volgt :

Eerste artikel.

Artikel 1244 van het Burgerlijk Wetboek is als volgt gewijzigd :

« Geen schuldenaar kan den schuldeischer dwingen de betaling aan te nemen van een gedeelte van een schuld, al is die schuld ook deelbaar.

» Nochtans kan de rechter, ondanks eenige andersluidende bepaling, uitstel van betaling verleenen en de vervolgingen doen schorsen, zelfs indien de schuld door een voorrecht of door een hypotheek gewaarborgd is. Het uitstel staat de maatregelen tot bewaring niet in den weg.

» Het verleenen van uitstel kan afhankelijk gemaakt worden van het stellen van zekerheid.

» De tijdens de schorsing van de vervolging loopende rechtsplegingstermijnen beginnen onverkort opnieuw te loopen op den dag dat het verzoek om uitstel definitief verworpen is of, ingeval de vervolging vóór dien dag zou hervat worden, met ingang van den dag waarop zij hervat wordt.

» De rechter in kortgeding of de vrederechter nemen, volgens de gevallen, kennis van de verzoeken om uitstel, onverminderd de bevoegdheid van de rechtbank.

» Geen uitstel kan verleend worden in zake wisselbrieven of orderbriefjes, evenmin als in geval van veiling wegens verzuim. »

Art. 2.

Le rejet d'une demande de moratoire fondée sur la loi du 27 juillet 1934 prorogée par l'arrêté royal n° 219 du 27 décembre 1935 rend irrecevable toute demande en délais ou en sursis fondée sur l'art 1244.

Donné à Bruxelles, le 10 mars 1936.

Art. 2.

Het verwerpen van een verzoek tot het bekomen van een moratorium, op grond van de wet van 27 Juli 1934, verlengd bij koninklijk besluit n° 219 van 27 December 1935, heeft de niet-ontvankelijkheid tengevolge van elk verzoek om uitstel of om schorsing, op artikel 1244 gegrond.

Gegeven te Brussel, den 10^e Maart 1936.

LEOPOLD

PAR LE ROI :

Le Ministre de la Justice,

VAN 'S KONINGS WEGE :

De Minister van Justitie,

E. SOUDAN
